

УПОВНОВАЖЕНИЙ  
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ  
З ПРАВ ЛЮДИНИ



UKRAINIAN  
PARLIAMENT COMMISSIONER  
FOR HUMAN RIGHTS

вул. Інститутська, 21/8  
01008, м. Київ, Україна

Tel.: (+380 44) 253 2203  
Fax.: (+380 44) 226 3427  
E-mail: [hotline@ombudsman.gov.ua](mailto:hotline@ombudsman.gov.ua)  
[http:// www.ombudsman.gov.ua](http://www.ombudsman.gov.ua)

21/8, Instytutska str.  
Kyiv, 01008, Ukraine

№ 1-3291/18-130

« 09 » вересня 20 18 р.

**Слов'янському міському голові**

**Ляху В.М.**  
Соборна площа, 2,  
м. Слов'янськ,  
Донецька область, 84122

**ПОДАННЯ**

**Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини**

Про порушення прав дітей, які перебувають  
у комунальному закладі «Центр  
соціально-психологічної реабілітації дітей  
в м. Слов'янську Донецької області»

**Шановний Вадиме Михайловичу!**

Мною як Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини на підставі статті 101 Конституції України, статті 3 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» здійснюється парламентський контроль за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина органами державної влади, органами місцевого самоврядування та їх посадовими і службовими особами.

У рамках зазначеного контролю 19.09.2018 працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі – Секретаріат Уповноваженого) до комунального закладу «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей в м. Слов'янську Донецької області» (далі – центр) було здійснено моніторинговий візит з метою перевірки стану дотримання прав дітей, які влаштовані до цього закладу. Під час моніторингу зверталась увага, зокрема, на дотримання права дітей на належні умови проживання, можливість реалізувати право на освіту, охорону здоров'я, відпочинок тощо.

За результатами проведеного моніторингу виявлено такі порушення.

1. Порушено питний режим і режим харчування дітей у центрі.



Під час візиту було з'ясовано, що в закладі протягом двох днів (18.09.–19.09.2018) не було води. Комунальним підприємством «Словмиськводоканал» керівництво центру, в якому перебувало дітей, не було попереджено про відключення води.

Виконувач обов'язків директора центру Козаченко Г.Б. поінформувала працівників Секретаріату Уповноваженого, що питний режим для дітей організовано в їдальні. Проте, оглядаючи їдальню, було виявлено, що кулер і графини для води порожні, а біля місця, відведеного для пиття води, є лише дві чашки та один одноразовий стаканчик.

Моніторам було надано щоденне меню, яке не відповідало перспективному. За словами працівників харчоблоку, меню змінили через відсутність води.

У кухонному блоці через відсутність води у раковинах для миття посуду та на електричній плиті, де готується їжа, накопичилась велика кількість брудного посуду (каструлі, тарілки, столові предмети).

2. Порушено санітарні норми зберігання продуктів харчування.

У холодильниках одночасно зберігались різні несумісні за походженням продукти харчування. Зокрема, в одному холодильнику зберігались вершкове масло, банки з залишками консервації, тушка птиці. У другому – пакети із замороженим молоком, овочами та фруктами.

3. Порушено права дітей на охорону здоров'я, особисту гігієну та належні умови утримання.

Частиною першою статті 18 Закону України «Про охорону дитинства» передбачено, що держава забезпечує право дитини на проживання в таких санітарно-гігієнічних і побутових умовах, що не завдають шкоди її фізичному та розумовому розвитку.

Окрім того, відповідно до пункту 18 Типового положення про центр соціально-психологічної реабілітації дітей, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 28.01.2004 № 87 (далі – Типове положення), діти, прийняті до центру, перебувають під цілодобовим наглядом медичних або інших працівників центру відповідно до наказу директора закладу. Діти, прийняті до закладу, забезпечуються, зокрема, засобами особистої гігієни.

Проте під час візиту було виявлено, що діти не мають доступу до засобів особистої гігієни, зокрема, не було в наявності зубних щіток, пасти, мила та туалетного паперу.

Також зазначаю, що приміщення, відведене під карантинну групу, не провітрюється. Тому у карантинній кімнаті для хлопців відчувався різкий і затхлий запах.

Під час обстеження санвузлів центру встановлено, що унітази та душові перебувають у задовільному стані. Водночас санвузли мають перегородки, але немає дверей, а також унітази не мають кришок.

Санвузол, що розташований на першому поверсі, був зачинений. Його відчинили лише на вимогу працівників Секретаріату Уповноваженого. Однак надалі з'ясувалося, що унітаз і раковина брудні, туалетний папір, мило та засоби



санітарної обробки відсутні. У приміщенні відчувався різкий неприємний запах, туалетна кімната давно ніким не прибиралась.

Також під час моніторингу було виявлено неналежні умови утримання дітей:

- більшість кімнат не провітрюється через установлення глухих вікон, оскільки на віконних рамах відсутні ручки;

- у спальних кімнатах дітей тумбочки є не біля всіх ліжок. У деяких тумбочках двері частково відірвані або їх взагалі немає. Вони здебільшого порожні, змінної білизни не виявлено;

- іграшки для дітей є в ігровій кімнаті та холі, але їх дуже мало;

- вологе прибирання дитячих кімнат у центрі незадовільне.

Перевіркою також встановлено, що площа кімнати, де перуть речі дітей, занадто мала. У пральні було виявлено багато брудних дитячих речей, що зібрані у коробках та мішках. У коридорі біля кімнати завідувача господарством дитячі речі лежали на підлозі.

На горищі виявлено купу дитячих зимових речей, що нічим не були прикриті, взуття, поламані меблі, оргтехніку.

Варто наголосити, що якість зберігання дитячих речей і взуття, а також прибирання приміщень незадовільна.

Зазначене свідчить про те, що в центрі відсутній контроль за дотриманням санітарно-гігієнічних норм і вимог як керівником, так і медичним персоналом.

#### 4. Перевищено строки перебування дитини у центрі.

Відповідно до пункту 17 Типового положення дитина може перебувати у центрі протягом часу, необхідного для її реабілітації, але не більше ніж 9 місяців у разі стаціонарного перебування.

Водночас встановлено, що                      (прийнятий до центру                     ) перебуває у центрі понад передбачений законодавством строк.

Окремо зауважую, що пунктом 15 Типового положення передбачено формування особової справи на кожну дитину, зараховану до групи тривалого (стаціонарного) перебування. Проте під час перевірки виявлено, що більшість особових справ дітей, які перебувають у закладі, не оформлено належним чином, документи містяться у папках хаотично.

#### 5. Порушено право дітей на інформацію.

Інформаційні стенди, розміщені на першому поверсі, містять повідомлення щодо розпорядку, режиму роботи закладу та пожежної безпеки.

Утім, на стендах не виявлено інформації для дітей щодо можливості та порядку звернення до органів, до компетенції яких віднесено захист прав дітей. Окрім того, під час спілкування з дітьми було з'ясовано, що вони не знають, до кого можуть звернутися по допомогу у разі порушення їхніх прав.

Також зазначаю, що відповідно до пункту 13 Типового положення до центру приймаються діти, зокрема, й за особистим зверненням. Проте двері до центру зачинені, а дзвінка при вході до центру немає. Така ситуація унеможливує самозвернення дітей до центру, що і підтвердилось під час

перевірки журналу обліку дітей: жодного звернення безпосередньо від дитини в журналі не зафіксовано.

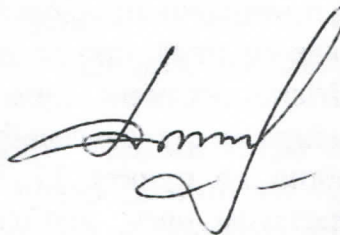
Виявлені недоліки свідчать про те, що керівник закладу не вживає дієвих заходів, спрямованих на покращення умов перебування дітей і захисту їхніх прав.

З огляду на вказане, керуючись статтею 101 Конституції України, статтями 13, 17 та 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»,

**ПРОШУ:**

1. Невідкладно усунути виявлені порушення та недоліки.
2. Доручити службі у справах дітей виконавчого комітету Слов'янської міської ради посилити контроль за умовами утримання і виховання дітей у комунальному закладі «Центр соціально-психологічної реабілітації дітей в м. Слов'янську Донецької області».
3. Про прийняті рішення та вжиті заходи прошу поінформувати в установлений законодавством строк.

**З повагою  
Уповноважений**



**Л. Денісова**